

NYELVI JOGOK ROMANIÁBAN... HOGY IS VOLT?

Románia az európai integrációval, tehát az Európai Unióhoz és a NATO-hoz való csatlakozással előfeltételként kötelezettségeket vállalt arra, hogy nyelvi jogokat biztosít az őshonos magyar ajkú lakosság számára. Így Románia 1996-ban Temesváron aláírta a román-magyar alapszerződést, és már 1995-ben a strasbourgi keretegyezményt. Később a román alkotmányba foglalta az anyanyelv-használati kötelezettséget (lásd 120. cikk), és kidolgozta ezeket a kötelezettségeket a 2001/215-ös közigazgatási törvényben.

A nyelvi jogok tehát olyan törvények, amelyek **kötelező** teszik a magyar nyelv használatát tárhivatalos nyelvként a közigazgatásban, és szavatolják annak mindenkor szabad használatát. Ez azt jelenti, hogy egy állami intézménynek magyarul kell írni és szóban válaszolnia, illetve minden hivatalos információknak meg kell jelenni magyar nyelven is. A nyelvi jogok dekoncentrált intézményekre vonatkoznak, például polgármesteri hivatal, rendőrség, megyei kórház, megyei múzeum, adóhivatal, megyei reptér, város, megyei vízmű stb.

NYELVI JOGOK 20 SZÁZALÉKOS ETNIKAI ARÁNY FÖLÖTT

Kötelező a magyar nyelv használata a dekoncentrált intézményekben, minden információknak minden formában meg kell jelennie magyar nyelven is. Tehát táblák, weboldal, pecsétek, nyomtatványok, tájékoztatók, reklám, szóval minden kommunikáció, közlemény. A szerződések aláírásakor az 1992-es népszámlálási adatok voltak érvényben, viszont többnyire azzal a jogilag vitatható helyzettel találkozunk, hogy a 2001-es törvény alkalmazása esetében a 2002-es statisztikákra hivatkoznak.

20 SZÁZALÉK ALATTI ETNIKAI ARÁNY ESETÉN IS ADOTTAK LEHETŐSÉGEK

A magyar nyelv használatát ebben az esetben **nem kell** biztosítani az intézménynek, és praktikus gondok miatt, például pénzügyi problémákra hivatkozva megtagadhatja a nyelvi jogok biztosítását. Viszont amennyiben egy érdekvédelmi csoport elhárítja a praktikus akadályokat, például saját forrásokból szerelteti fel a táblákat és saját maga fordíttatja le a dokumentumokat, ebben az esetben az illető intézmény nem utasíthatja vissza ezt arra hivatkozva hogy a magyarok etnikai aránya 20 százalék alatt van, sőt ebben az esetben kötelező az intézmény számára a magyar nyelvhasználat tárhivatalos nyelvként. 20 százalék alatt sosem tilos a nyelvhasználat, ez egy tévhit és a törvény rossziszemű értelmezése! A közigazgatási intézményeken kívül, az igazságügyben és az egészségügyben a szabad anyanyelvhasználat nincs etnikai korláthoz kötve.

1. NATO-LOGÓ

A strasbourgi keretegyezmény nem tartása véleményünk szerint a NATO-val szembeni kötelezettségszegés.

2. EU-CSATLAKOZÁST MEGELŐZŐEN FORDÍTOTT NYELVI JOGOK KOLOZSVÁRON

Tábla Kolozsvár bejáratánál 2005-ben. Forrás: <http://www.visitcluj.eu>

3A. NEGATÍV PÉLDA 52 SZÁZALÉK FÖLÖTTI MAGYAR ETNIKAI ARÁNY ESETÉN ÉS 3B. POZITÍV PÉLDA 16 SZÁZALÉKOS ARÁNYNÁL TORDASZENTLÁSZLÓN

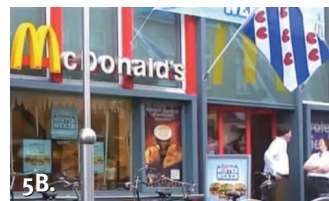
Tordaszentlászló egyik helységnévtáblája egynyelvű, a falu hivatalos weboldalán (www.primariasavadisla.ro) még annyi sincs feltüntetve, hogy „Üdvözlünk Tordaszentlászlón!”, ami törvényellenes (alkotmány 120. cikkelye). Pozitív példa a kolozsvári megyei kórház (Kolozs megye lakosságának 16 százaléka magyar). Az alapítvány fizette ki a táblát.

4. NAGYFALUSI RENDŐRSÉG TÁBLÁJA

A rendőrségre dekoncentrált intézményként is érvényesek a nyelvi törvények.

5A-5B. FRÍZ NYELVI JOGOK HOLLANDIÁBAN

A fríz nyelv és a fríz zászló szabadon használható Ljouwertben. Ljouwert lesz Európa kulturális fővárosa 2018-ban. A fríz zászló a McDonald's éttermein lobog, és a McDonald's a fríz nyelvet népszerűsíti marketingkampányokban.

AZ EURÓPAI UNIÓ KISZÉLESÍTÉSI ÉS KIBŐVÍTÉSI A MEGLÉVŐ JOGOKAT

A magyar nyelv az Európai Unió egyik hivatalos nyelve, és ezáltal a közigazgatásban vagy kereskedelemben is újabb nyelvhasználati lehetőségeket biztosít. Ezenkívül Románia a meglévő törvények mellett 2008-ban ratifikálta a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartáját, amely a meglévő jogokat kiszélesíti, és amely Romániát arra kötelezi, hogy bátorítsa a regionális nyelv használatát. Franciaország a regionális nyelvi chartát azért nem ratifikálta, mert a legfelsőbb bíróság kimondta, hogy a charta veszélyezteti a francia hivatalos nyelvi státuszát. Hollandia a chartában foglaltak szerint biztosítja autonóm fríz kisebbségének a nyelvi jogait. Európai polgárként a szabad fogyasztói jogainak érvényesítései megvan az a lehetősége, hogy az anyanyelvű szolgáltatásokat részesítse előnyben.

HASZNOS INFORMÁCIÓ A NYELVI JOGOKRÓL. KÉRJE SZÁMON JOGAIT!

Alapítványunk az elmúlt évben több tájékoztató jellegű cikket jelentett meg a nyelvi jogokkal kapcsolatosan. A weboldalunkról (www.language-rights.eu) törvényeket, mintaleveleket és meglévő ügyeket lehet letölteni. Minden cikket megtalálhat weboldalunkon. Szóban és írásban kérjen magyar nyelvű ügyfélszolgálati munkatársat. Megtagadás esetén iktasson be egy panaszt. Amennyiben nem lett megoldva az ügy, a bukaresti diszkriminációellenes tanácschoz fordulhat, amely kivizsgálja az esetet, és elmarasztalja az intézményt. A közigazgatási bírósághoz is fordulhat, ahol 50 lejért kérhet perbehívási kérelmet. Az ilyen típusú ügyek lefutási ideje általában három hónap. Alapítványunk birtokában már több döntés és bírósági végzés is van különböző ügyekben. Sajnos a diszkriminációellenes tanácschoz és a bíróságokhoz csak románul lehet fordulni. A hargitai megyei bíróság magyar nyelvű beadványainkat elfogadta, viszont románul válaszolt.

Hangsúlyozni szeretném, hogy a nyelvi jogok kérdése nem politikai, hanem emberi jogi ügy. Alapítványunk holland adófizetők támogatásából jótékonyági intézményként tevékenykedik.

Drs. G. Landman

elnök, European Language Rights Amsterdam

6. SCHENGENBEN TERMÉSZETES A KÉTNYELVŰSÉG

Románia schengeni övezetbe való csatlakozása 2011 óta nem történt meg, mivel a holland kormány szerint nem felel meg a jogállamiság kritériumainak az átláthatóság hiányossága miatt. Hollandia Romániához hasonlóan ratifikálta a regionális nyelvek chartáját és a strasbourgi keretegyezményt.

7. SZABAD NYELV- ÉS A NEMZETI SZIMBÓLUM HASZNÁLATA MAGYARORSZÁGON

A román őshonos kisebbség Magyarországon olyan jogokat élvez, amit Romániában a gyakorlatban megtagadnak a magyar őshonos kisebbségtől.

8. ROMÁN NYELVI JOGOK EURÓPÁBAN

A nem őshonos, 3 százalékos román kisebbség Európában, a hollandiai Zundertben – ahol a lakosságnak meg az 1 százalékat sem teszik ki – szabadon használja a román nyelvet. Egynyelvű feliratok, román zászlók, holland vagy fríz feliratok nélkül.

9. AZ EURÓPA TANÁCS ELMARASZTALTA ROMÁNIÁT RASSZIZMUSÉRT

Az Európa Tanács elmarasztalta Romániát a regionális szimbólumok szabad használatának megtagadásáért, és sérelmezte a hajpántos ügyet. A magyarok alulprezentáltsága az állami szerveknél kielégíti az apartheid (nemzetiségi alapú szegregáció) fogalmat. Románia már 2012-től adós egy jelentéssel arról, hogy hogyan tartotta be a regionális nyelvek chartáját.

LANGUAGE-RIGHTS.EU